

Arkivsak-dok. 18/00792-6
Saksbehandler Terje Roar Aldar

Saksgang
Utvalg for kultur og oppvekst 2016-2019
Formannskapet 2015 - 2019

Møtedato
29.05.2018
07.06.2018

Sak nr.

Etablering av privatskole i Sarpsborg - Childrens International School. Uttalelse.

Innstillingssak.
Medsaksbehandlere:

Rådmannens innstilling:

Sarpsborg kommune avgir uttalelse om etablering av Childrens International School Sarpsborg slik det fremkommer i saksframlegget.

Vedlegg:

Anmodning fra Utdanningsdirektoratet om uttalelse til søknad etter friskoleloven
Søknad om ny skole etter friskoleloven fra Childrens International School Sarpsborg AS
Vedlegg til søknad; Behov for skolen

Sammendrag:

Sarpsborg kommune har mottatt anmodning fra Utdanningsdirektoratet om uttalelse til søknad fra Childrens International School om etablering i Sarpsborg kommune. Anmodningen er mottatt 12.3.2018. Frist for uttalelse er satt til tre måneder.

CIS ønsker å drive sin virksomhet på «internasjonalt grunnlag» etter § 2-1 i friskoleloven. Det søkes om godkjenning for totalt 268 elevplasser på 1.-10.trinn. Det framgår av søknaden at oppstart er tenkt høsten 2019. Det fremgår videre av søknaden at CIS har godkjenning for drift av tilsvarende skoler i Fredrikstad og Moss. Det er i søknaden ikke spesifisert eller avklart hvilke lokaler som er tenkt benyttet til skolen.

Rådmannen anbefaler at Sarpsborg kommune sender uttalelse til Utdanningsdirektoratet hvor det fremgår at det ut fra en samlet vurdering ikke er ønskelig at Childrens International School etablerer seg i Sarpsborg.

Utredning:

Childrens International School Sarpsborg AS søker om godkjenning etter friskoleloven. Det fremgår av søknaden at skolen ligger i Sarpsborg kommune. Skolen ønsker å drive sin virksomhet på «internasjonalt grunnlag» etter § 2-1 i friskoleloven. Det søkes om godkjenning for totalt 268 elevplasser på 1.-10.trinn.

Utdanningsdirektoratet ber om at henvendelsen besvares senest innen 3 måneder. Sarpsborg kommune mottok anmodning om uttalelse fra Utdanningsdirektoratet 12.3.2018. Frist for uttalelse er 12.6.2018.

Uttalelsens betydning

Vertskommunen har rett til å uttale seg om søknaden før Utdanningsdirektoratet fatter vedtak i saken, jf. friskoleloven § 2-1 første ledd.

Utdanningsdirektoratet kan etter en skjønnsmessig vurdering godkjenne nye skoler eller driftsendringer. Vurderingen skal blant annet legge vekt på hvilke konsekvenser en godkjenning vil få for den offentlige skolestrukturen, skolefaglige hensyn, behovet for skolen og budsjettmessige hensyn. Ved vurderingen av konsekvenser for den offentlige skolestrukturen, vil det kunne være relevant å legge vekt på uttalelsen fra vertskommunen. Uttalelsen skal ikke i seg selv være avgjørende for hvorvidt en søknad imøtekommes eller ikke, men inngå som en del av grunnlaget for direktoratets skjønnsmessige vurdering.

Kommunen står fritt til å gi en uttalelse uavhengig av om den stiller seg nøytral, er positiv eller negativ til søknaden. Dersom det ikke gis en uttalelse, legger direktoratet til grunn at det ikke foreligger konkrete innsigelser.

Dersom vertskommunen mener at en etablering eller en utvidelse av tilbudet vil få negative konsekvenser for skolestrukturen, vil det i vurderingen ha betydning i hvor stor grad, og hvor godt, de negative konsekvensene er sannsynliggjort. Det er f.eks. ikke tilstrekkelig bare å vise til at kommunen på prinsipielt grunnlag er negativ til etablering av friskoler. Departementet påpeker likevel at jo bedre og mer relevant en innsigelse fra vertskommunen er begrunnet og sannsynliggjort, desto større betydning vil den ha for utfallet av søknadsbehandlingen.

Utdrag av Regler for skolepenger ved friskoler, Utdanningsdirektoratet, www.udir.no:

Frittstående grunnskoler i Norge, som er godkjent etter friskoleloven er omfattet av statlig tilskuddsordning som skal sikre at det kan etableres og drives frittstående grunnskoler med rett til statstilskudd, slik at foreldre og elever kan velge andre skoler enn de offentlige.

Tilskuddet utbetales med 85% av en sats pr elev og skal bidra til å finansiere driften av skolen. Satsene er beregnet med utgangspunkt i kostnadene i den offentlige skolen.

Tilskudd utregnes og utbetales på bakgrunn av årlig elevtallsrapportering hvor elevene fordeles på hjemkommune. Rapporteringen brukes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet til korreksjon av rammetilskuddet til landets kommuner.

Tilskuddet er eksklusive utgifter til spesialundervisning og undervisning til språklige minoriteter – her har elevens hjemkommune ansvar for finansiering direkte til privat skole.

Gjennom inntektssystemet kommunene tilført midler til dekning av kostnader pr elev. Det var i 2017 114 elever hjemmehørende i Sarpsborg som gikk i private grunnskoler. Det er en relativt lav andel elever hjemmehørende i Sarpsborg som går i private skoler.

Etablering av private skoler påvirker kommunenes inntekter gjennom den såkalte trekkordningen i inntektssystemet. Kommunenes rammetilskudd reduseres med et flatt beløp per elev i private (og statlige) grunnskoler.

Dersom andel elever fra Sarpsborg i private skoler øker vil Sarpsborg få lavere kompensasjon fra staten i rammetilskuddet, da det forutsettes at utgifter til grunnskoleplasser går ned. Det kommunale trekket er lavere enn statstilskuddet til private, noe som blant annet begrunnes med at det er vanskelig for kommunene å redusere skoleutgiftene i takt med fallende elevtall på grunn av private etableringer. Differansen mellom tilskudd og trekk er spesielt stort når det etableres små private skoler. Hensikten med slik utjevning er at kommunen hverken skal tjene eller tape på å ha elever på private skoler.

I tillegg kan skolene kreve et beløp (inntil kr 3 400.-) i året til dekning av husleie eller kapitalkostnader. Summen av foreldrebetaling og tilskudd per elev skal ikke overstige driftsutgifter per elev i den sammenlignbare offentlige skolen.

Frittstående grunnskoler kan i tillegg kreve skolepenger fra elevene. Skolepengene kan utgjøre inntil 15 prosent av tilskuddsgrunnlaget.

Forslag til høringsuttalelse:

Rådmannen anbefaler at Sarpsborg kommune avgir høringsuttalelse som følger:

Sarpsborg kommune gir uttalelse på følgende punkter i søknaden;

- Behov for skolen
- Skoleanlegg
- Elevtall

1. Behov for skolen:

Children's International School Sarpsborg begrunner behov for skolen slik:

Sitat fra vedlegg til søknad;

«...Den veksten som Sarpsborg opplever tiltrekker seg arbeidskraft både fra utlandet og andre steder i Norge. Det gir et økt behov for en internasjonal skole som kan tilby elevene en utdanning på engelsk som holder internasjonal standard.

Children's International School i Fredrikstad har over 80 elever enten på venteliste eller som elever på skolen, og CIS Moss har 11 elever på venteliste fra Sarpsborg for øyeblikket. I tillegg er det over 1000 andre elever på venteliste for de to skolene tilsammen hvor mange av dem helt sikker vil vurdere muligheten for å starte på skolen i Sarpsborg.

Vi har blitt kontaktet av Borregård Fabrikker om en mulig etablering, og diskutert alternative plasseringer av skolen.

Vi tror at Children's International School vil være et positivt supplement til de offentlige skolene i Sarpsborg, og at det vil fungere like godt der som det har gjort i Fredrikstad og Moss.....»

I Sarpsborg kommune er det mange familier som har økonomiske utfordringer og derfor ikke har mulighet til å søke skoleplass ved en privat skole som CIS.

Sarpsborg kommune antar at skolen i hovedsak vil rekruttere elever fra familier med god økonomi og høy utdanning. Det kan virke negativt på elevgruppene og skolemiljøet ved de offentlige skolene å miste disse elevene.

Sarpsborg kommune har de siste årene hatt fokus på tiltak for elever med gode evner og høyt læringspotensiale og vil fortsette med dette i årene framover.

Elever i frittstående skoler vil ikke gå på skole sammen med elever i naturlig nærområde. Det kan bli en utfordring for elever å skaffe seg venner i sitt nærmiljø/bomiljø for elever som får sitt skoletilbud i andre områder av kommunen eller i andre kommuner.

CIS vil gi et alternativt skoletilbud som vil kunne være attraktivt for en del familier. Det er positivt hvis det bidrar til at noen av disse familiene bosetter seg i Sarpsborg eller blir boende i Sarpsborg.

2. Skoleanlegg:

Sitert fra søknaden;

«CIS SARPSBORG CIS har foreløpig tre alternativer for plassering av skolen som det vil bli arbeidet parallellt med frem til svar på søknaden om godkjenning. Alle tre alternativene vil egne seg som skole. Skolen bruker et anerkjent prosjektlederfirma som heter BRICK AS. Dette firmaet har stått for utvikling og opparbeidelse av flere skolebygg og barnehagebygg.

1. Tomteareale i nordre del av Sarpsborg, her er det gode bussforbindelser og nær tilknytning til store boligområder.

2. Et tidligere skolebygg som kan restaureres og tilpasses vår drift, sentralt plassert i Sarpsborg med gode bussforbindelser.

3. Et næringsbygg som enkelt kan bygges om til skole, dette ligger også i den nordre delen av Sarpsborg, har gode bussforbindelser og store boligområder i nær tilknytning. Alle tre alternativer kan være klare til oppstart i august 2019.»

Sarpsborg kommune påpeker at det det nasjonalt er satt relativt strenge krav til godkjenning av skolelokaler, jfr «Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler»

Sarpsborg kommune er kjent med, gjennom en henvendelse til planmyndigheten fra Griff arkitektur, at CIS har vurdert å etablere seg i et område ved Kalnes sykehus.

Området er avsatt til sykehusrelatert offentlig eller privat tjenesteyting i kommuneplanens arealdel. Etablering av skole i området ved Kalnes sykehus er vurdert ikke å være i tråd med arealformålet. Kommunen har som planmyndighet gitt tilbakemelding om at CIS ikke kan påregne å få etablere skole her. De øvrige lokaliseringalternativene som er nevnt i søknaden er ikke kjent for Sarpsborg kommune.

Det er vanskelig å mene noe konkret om hvorvidt etablering av en frittstående grunnskole vil få negative konsekvenser for skolestrukturen uten å vite mer om mulig lokalisering enn det som fremgår av søknaden.

På generelt grunnlag vil Sarpsborg kommune påpeke at en slik skole vil være avhengig av å trekke elever fra hele kommunen, muligens også fra nabokommuner. Etableringen vil medføre mer transport av elever enn om alle går på skole i sitt nærmiljø. Jo mindre sentralt skolen plasseres, jo sterkere vil denne effekten være.

3. Elevtall:

CIS Sarpsborg opplyser i søknaden at de ønsker å søke om et elevantall på 268 elever totalt fordelt på barne- og ungdomsskoletrinnet.

«Vi skal ha 10 klassetrinn med maks 21 elever i hver klasse på PYP og maks 22 elever på MYP . Det kan også være færre elever i hver klasse og det kan opprettes paralleller på noen av trinnene etter behov.

Utifra vår erfaring de 6 siste årene med CIS Fredrikstad og fra 2015 CIS Moss, hvor det har vært stor søkning til skolene, tror vi at 268 elever vil være et realistisk antall etter tre års drift for Children's International School i Sarpsborg.»

Det er i dag 20 kommunale grunnskoler i Sarpsborg kommune. Det samlede elevtallet er 6585 elever.

Sarpsborg kommune har bygget ny Sandesundsveien barneskole i 2015. Dette er kommunens eneste barneskole for selve sentrumsområdet. Et av argumentene for å prioritere denne tunge investeringen var å få en best mulig skole i sentrumsområdet, der det er til dels store levekårsutfordringer. Skolen er bygd for framtidig elevtallsvekst, basert på en forutsetning om at barn som vokser opp i Sarpsborg sentrum skal gå på denne skolen. Fra et økonomisk synspunkt er det svært uheldig hvis en så stor investering (om lag 300 mill kr) ikke blir utnyttet.

Elevkapasitet på Sandesundsveien barneskole er 500-525 elever. Skolen har pr 1.10.2017 428 elever. Ca 15% av elevene har tilbud om særskilt norskopplæring for minoritetsspråklige elever.

Children's International School i Sarpsborg søker om å etablere 268 elevplasser.

Det må forventes at skolen også vil rekruttere elever fra omkringliggende kommuner og at ikke alle elevene vil være potensielle elever for den kommunale grunnskolen i Sarpsborg.

Konklusjon

Sarpsborg kommune stiller seg negativ til at Childrens International School skal etablere seg i Sarpsborg.

Konklusjonen er basert på et synspunkt om at en sterk fellesskole er den beste måten å sikre at alle får lære seg å skrive, lese, regne og alle de andre viktige ferdighetene de trenger for å klare seg godt videre i livet. Opprettelse av relativt store private skoler kan føre til at kommunale skoler mister elever fra ressurssterke familier, noe som kan være negativt for læringsmiljø og elevgrupper.

Sarpsborg kommune legger særlig vekt på at kommunen helt nylig har investert i en ny barneskole i sentrumsområdet (Sandesundsveien skole). En god sentrumsskole er viktig i kommunens arbeid for å bedre levekårene i denne delen av Sarpsborg. For at dette skal lykkes er det avgjørende at det er mange elever ved skolen, og at den favner alle elever i sentrum.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Ikke vurdert

Miljø:

Ikke vurdert

Folkehelse:

Ikke vurdert